

Отже, у ситкомі «Теорія великого вибуху» використовують різноманітні мовні засоби творення комічного. Напродуктивнішими вважаємо іронічне змішування стилів (наукового та розмовно-побутового), гумористичне порівняння та авторські епітети, вигуки. Комізм ситуації нерідко зумовлює гра акторів, а саме: паузи в мовленні, логічні наголоси, міміка та жести.

Список використаних джерел:

1. Гальперин И.Р. Стилистика английского языка. Москва : Высшая школа, 1977. 332 с.
2. Літературознавчий словник-довідник / ред. Р.Т. Гром'як, Ю.І. Ковалева, В.І. Теремко. Київ : Академія, 2007. 579 с.
3. Словник української мови : в 11 т. / за ред. І.К. Білодіда. Київ : Наукова думка, 1980. 680 с.
4. Юрковська М.М. Дискурс англомовної анімаційної комедії : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04. Київ, 2011. 23 с.

Шинкаренко А.С.

студентка,

Науковий керівник: Сухачова Н.С.

кандидат філологічних наук, доцент,

Вищий навчальний заклад Укоопспілки

«Полтавський університет економіки і торгівлі»

СТРУКТУРНИЙ ТА СЕМАНТИЧНИЙ АСПЕКТИ ПРЕФІКСАЦІЇ В АНГЛОМОВНІЙ ЕКОНОМІЧНІЙ ТЕРМІНОСИСТЕМІ

Нова лексика, яка співвідноситься з економічними поняттями, утворює значну групу інновацій останніх десятиліть в англійській мові. У зв'язку з цим актуальними вбачаються питання виявлення шляхів поповнення англомовної економічної терміносистеми. Зростання зацікавленості у вивченні особливостей англомовної економічної термінологіки також зумовлена збільшенням її впливу

на розвиток словникового складу сучасних мов. Виявлення мовних ресурсів і засобів для вираження спеціального поняття, з одного боку, забезпечує покращення мовної підготовки спеціалістів у сфері перекладу та економіки, а з іншого – сприяє впорядкуванню та систематизації англомовної економічної терміносистеми, яка обслуговує комплекс сучасних економічних наук: маркетинг, фінанси, банківську справу, менеджмент, оподаткування, підприємництво тощо.

Дослідженню шляхів та способів творення англомовної економічної термінологіки присвячені роботи таких вітчизняних та зарубіжних лінгвістів: І. В. Андрусак, О. М. Бортничук, В. І. Воскобойник, А. В. Грицьків, О. І. Дуди, Ю. А. Зацного, В. Л. Іщенко, О. В., Константінової, О. М. Лотки, Н. С. Сухачової, Ю. Н. Сидоренко, J. Sager, D. Dungworth, L. Bauer, D. Mauzer та інших.

Одним із способів термінотворення англомовної економічної лексики є афіксація (префіксація та суфіксація), яка була та залишається продуктивною при творенні загальноживаних слів [3, с. 117].

Предметом нашого дослідження є структурно-семантичні особливості англійських префіксальних дериватів у функції економічних термінів.

Метою дослідження є встановлення структурно-семантичних особливостей префіксації в англомовній економічній терміносистемі.

Розглянемо семантичні особливості префіксальних термінів, які функціонують в англомовній економічній терміносистемі. Наше дослідження демонструє, що префіксальні економічні терміни, як правило, однозначні. Але також нами виявлені й багатозначні префіксальні деривати. Полісемантична структура багатозначних префіксальних термінів економічної терміносфери є наслідком таких процесів: 1) префіксації, у результаті якої реалізуються різні значення мотиваційного слова або різні відтінки значення однієї й тієї ж моделі, наприклад: *to overcharge*: 1) *over-* + *to charge* – *призначати ціну* → *to overcharge* – *призначати завищену ціну*; 2) *over-* + *to charge* – *вантажити* → *to overcharge* – *перевантажувати*; 3) семантичної деривації, наприклад: *un-* + *to load* – *вантажити* → *to unload* – *розвантажувати* → *to unload* – *розпродавати (цінні папери), збувати акції через зниження курсу*.

З огляду на функціональне призначення англомовної економічної термінології можна виокремити такі лексико-семантичні групи префіксальних іменників-термінів: 1) назви підсистем економічної науки: *macroeconomics* – *макроекономіка*; 2) економічні процеси, дії: *overtaxation* – *надмірне оподаткування*; 3) економічні результати виконання дії: *oversupply* – *поставка, що перевищує вимогу*; 4) агентивність, особа, яка займається економічною чи іншою діяльністю: *underlessee* – *суборендатор*, *outfitter* – *постачальник обладнання*; 5) математично-економічні показники: *misentry* – *помилкова (бухгалтерська) проводка*; 6) стан: *underrating* – *недооцінка*; 7) характерна ознака, властивість економічного явища або предмета: *disability* – *нездатність*. Найбільш чисельною є лексико-семантична група, що позначає економічні процеси, результати виконання дії, агентивність, абстрактні ознаки, властивості.

Префіксальні прикметники-терміни можна згрупувати за такими лексико-семантичними групами: 1) характеристика здатності виконання дії: *interchangeable* – *взаємозамінний*; 2) якість або властивість економічного явища, агента, процесу: *interdependent* – *взаємозалежні*, *reproductive* – *відтворювальний*.

Префіксальні дієслова-терміни можна згрупувати за такими лексико-семантичними групами: 1) дія, пов'язана з економічною діяльністю: *to undercapitalize* – *недостатньо капіталізувати*; 2) каузативність: *to defreeze* – *розморозувати (заморожені продукти)*; 3) зміна стану, розміру, ситуації: *to enrich* – *збагачувати, покращувати умови праці*; 4) мислиннева діяльність: *to foresee* – *передбачати*; 5) оцінка: *overestimate* – *переоцінювати*; 6) руху, переміщення в просторі: *to overallocate* – *передавати облигації на суму, що перевищує заплановану*; 7) відносини: *to coinhere* – *успадковувати спільно*; 8) класифікація: *to subdivide* – *утворити подальшу одиницю в класифікації*; 9) існування, буття, початкова або кінцева фаза буття: *to disincorporate* – *закривати (товариство, корпорацію)*. Найчисельнішими є лексико-семантичні групи, що позначають дії, пов'язані з економічною діяльністю, рух, зміну стану, відносини.

Префіксація є продуктивним способом творення іменників, прикметників та дієслів англомовної економічної терміносистеми. Більшість префіксальних дериватів мають один префікс, але деякі префіксальні дієслова у функції економічних термінів можуть приєднувати ще один префікс, наприклад: *disinherit* – *позбавлятися спадку*, *reinforce* – *підкріплювати, посилювати*, *prerefund* – *фінансувати перший випуск облигацій за рахунок випуску інших*.

Для творення англомовних префіксальних іменників-термінів використовуються як романські префікси *co-*, *counter-*, *hyper-*, *in-*, *inter-*, *mal-*, *meta-*, *multi-*, *non-*, *sub-*, *super-*, так і германські префікси *fore-*, *out-*, *over-*, *self-*, *under-*, *un-*, *up-*. Продуктивними в утворенні іменників у функції економічних термінів є германські префікси *out-*, *over-*, *under-*, *self-* та романські префікси

de-, *dis-*, *mega-*, *non-*, *sub-*, *co-*, *super-*: *nonobservance*, *outwork*, *overqualification*, *subunit*, *co-management*, *decentralisation*, *megaproject*, *supermarket*, *self-employment*. Більшість германських (*in-*, *fore-*, *mal-*, *un-*, *up-*) та романських префіксів (*counter-*, *hyper-*, *micro-*, *mini-*, *multi-*, *inter-*, *meta-*) демонструють низьку продуктивність в утворенні іменників-термінів (виявлено менше 10 дериватів).

Серед префіксів, які беруть участь в утворенні прикметників-термінів економічної сфери, виявлено романські префікси *in-*, *inter-*, *multi-*, *non-*, *post-*, *pre-* та германські префікси *over-*, *self-*, *un-*, *under-*. Продуктивними виявилися германські префікси *un-*, *over-* та романські префікси *inter-*, *multi-*, *non-*, *in-*: *uncontrollable*, *interdepartmental*, *non-profit*, *indirect*, *multidivisional*. Низьку продуктивність в утворенні префіксальних прикметників-термінів демонструють романські префікси *inter-*, *pre-*, *post-* та германські префікси *self-*, *under-*.

У сучасній англомовній економічній терміносистемі функціонують префіксальні дієслова з германськими дієслівними префіксами *be-*, *fore-*, *mis-*, *out-*, *over-*, *un-*, *under-*, *up-* та романськими дієслівними префіксами *circum-*, *co-*, *contra-*, *counter-*, *de-*, *dis-*, *em-/en-*, *inter-*, *pre-*, *re-*, *retro-*, *sub-*, *super-*, *trans-* [2].

Високу продуктивність демонструє романський дієслівний префікс *re-* (*to readvertise*, *to refloat*). Продуктивними у творенні економічних термінів-дієслів є германські дієслівні префікси *over-*,

out-, mis-, un-, up- та under- (*to misenter, to outperform, to overmortgage, to unwind, to underfund, to update*) та романські дієслівні префікси de-, co-, counter-, em-/en-, dis-, pre-, inter- (*to coproduce, to countersign, to decentralize, to enact, to interconnect, to prearrange, to retroact, to superabound*). Германські дієслівні префікси fore-, be- та романські префікси circum-, contra-, sub-, super-, trans-, circum- є малопродуктивними.

Як демонструє наше дослідження, англомовна економічна терміносистема не має спеціального інвентарю словотвірних моделей префіксальних термінів, оскільки вони утворюються за моделями, які використовуються для творення іменників загальноживаної англійської мови [2; 4; 5]. Більшість префіксів поєднуються з основами германського та латинського походження за нетранспонувальними моделями, тобто без зміни частиномовної належності твірної основи.

В англомовній економічній терміносистемі домінують префіксальні деривати з романськими префіксами (61,6% від загальної кількості виявлених префіксальних термінів), що говорить про значний вплив романських префіксів на її формування та розвиток. Рівень продуктивності префіксів також співпадає: продуктивні префікси, що використовуються для творення лексичних одиниць загального вжитку, також є продуктивними при творенні префіксальних термінологічних одиниць економічного характеру [1].

Наше дослідження свідчить про середній рівень продуктивності префіксації в англомовній економічній терміносистемі.

Перспективний напрямок подальших досліджень вбачається в комплексному вивченні структурно-семантичних особливостей економічних термінів, що є результатом інших дериваційних процесів.

Список використаних джерел:

1. Бортничук Е. Н., Василенко И. В., Пастушенко Л. П. Словообразование в современном английском языке. Київ : Вища школа, 1988. 261 с.

2. Воскобойник В. І. Особливості дієслівної префіксації в сучасній англомовній економічній терміносистемі. Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика : колективна монографія : за матеріалами Всеукраїнської

науково-практичної конференції, м. Полтава, 14 травня 2020 року / за наук. ред. Н. Сизоненко. Київ : Ліра-К, 2020. С. 19–27.

3. Зацний Ю. А., Пахомова Т. О. Мова і суспільство: Збагачення словникового складу сучасної англійської мови. Запоріжжя : Запорізький державний університет, 2001. 243 с.

4. Сухачова Н. С. Структурно-семантичні й лінгвокогнітивні параметри англійської терміносистеми менеджменту : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. Харків, 2014. 267 с.

5. Sager J. S., Dungworth D., McDonald P. F. English special languages. Wiesbaden : Oscar Brandstette Verlag K.G., 1980. 124 p.